

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կէս տարվանը 6 ռուբլի.
առանձին համարները 5 կոպեկով.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատան մէջ.

Ukr. *Сингль*. Тифлисъ, редакція «Мшакъ».
Chas Tiflis, Rédaction «Mschak».

St. Petersburg № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունւում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կօպէկ.

S t, t p. v. № 253.

ቶሊሳ ሲሆን ይህ ልዩ ሰነድ ለጥቅም ሲሆን የሚያገለግል ነው።

ՄՇԱԿ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

Հայերը դարերից ի վեր կորցրել են
բանյ անկախութիւնը և ամէն ինչ

օգտագործող անհատները ու աշխիք ընկնող
 ճեմերին:
 Հայ ժողովրդի Զանգազուր մեծամասնությամբ
 գլխավորված է այժմ, որ ազգային անկեղծ
 թխնուր չէ, որ անհատական պատմություն
 հարստացնում է թխնուր ու բուն թխնուր
 անունով և որ քաղաքականության տեղ
 ֆեոդալացին, գերմանացին, իտալացին, ու
 սեր ուրբան ճալարած, նորհալած անհատական
 նորհալ, որպես քաղաքականագետ առեկտ
 հրեան, վրացին, և ճնշվում, նահատակվում
 չէին իրանց ճեղք, իրանց արևին, ազդեց
 ներքին: Հեռահալար անկախություն չէր
 դիտարկել օր թիվ ազգային, քաղաքական
 ուղիղ հողի, անտեսական, դատական
 հողի վրա:
 Մեկ լիարժեք համար հայ ժողովուրդը,
 քաղաքային մասը ոգևորված է առաքել, որ
 բարձր, առիթի գիտեցի ու համաժողովրդ
 ճեմերով՝ օգտագործող անհատական

դէպիւնըրով:
Բայց եթէ մտադիր է, ձգտում է
առանց, իր սեպհական իշխանութեան
ընդերքին ճնշելու, նա ձգտում է, նա վճռե-
ապրել և առանց ճնշելու:
Նա մարդ է ծնվել—դիտակցում է այն-
կամենում է ապրել, որպէս մարդ, այսին-
քով ու անօրէն իր կեանքին, իր պատմու-

արժէք նշանաւ սակ: Նրա նամար միւս
մասն իմանէ և թէ իր վրա իշխում է մի
ստեղծակա թէ՛ն անհատական թափափիր: Ըն-
դէմ նշանում է լինի նա քրիստոնեայ թէ ի-
մեկական ձեռքի արգելիք: Մենք նշանում
ենք բողոքում և ոչ թրքականական
մասնականութիւն: Մենք կուտում ենք ոչ թէ
գլխ կամուրձը իր անհատաւ ու անոր ցան-
կերի, այլ դրական, իրական պատանդի-
րքի մարդ ապրելու նամար:

Տ. Գ.

ԲԱՆԱԲԱՅՏԻԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻՐԱԿԱՆՔԻՆ

I

Անտարբերութիւն, — ահա այն
կառիւնակը, որ յետ է կասեցնում մեզ քա-
ղաքական պարտաճանաչութիւնից, այն որ
այն օրհուժում է մեր Կաթողիկոսական կեանք
նւառ, ուր զինել է մօտիկից մեր միջնա-
բի ժամանակակից առօրեայ երեւոյթները,

կարող էր նկատել այդ չը ցաւի մեր մեկ
տարբեր թեւաւորող այդ զաւակները վերջ
նամար, որ կարտա են տարժ բռնաւթեան
Անտրապոլիսէ է, որ զրանք են հաղտ
անում մեր թաղմ ոյժերը, շխտում են
գործունէութիւնը և խաճում մեր կեանքի նր
տալով հաջորդը:

Արիւնտո ներկան, քանի ժողովարժի
մեր կեանքը, հակարդի չէ կարող տալ ժող
վրդին երանք արդիւնքի ու զեւ կեանք
տեսած, իրանց աղոյրի մէջ:

Բայց մի՞նչ նախների կարտան է մեկ և
շուն:

Կարող ենք, արդեօք, հակադեր որոնել ո
տեղ, ուր չէ նկատուի քաղաքացիական ու
ձախթիւթիւն, օրինաւոր, արարտանալաւ ժող
քաղաքացիութիւն մեր կեանքի նամակ ու պատն
ների գիմաջ կանգնել են նոյնեկան ու մտ
ւոր թղտուներ միաշուն:

Ոչ, այդպէս ժողովարժիւն չէ որ չէ կար
ն փոխադրել:

Մեք չենք կարող որոնել այն, ինչ որ է
կալ մեր կեանքի մեջ, յայց չենք, որ կար
մտակ, որ այդ կեանքը առաջի անապատ
այմմ:

Համարին կը պատկերէ հոս հնադարին վրէ-
կի նամար տարալատին նման գիր-թի-
տակի հետ: Ընդհանուր տեսութեամբ, պատկեր-
ապարտագծութիւնը է սամահադարին
ընտանեացիները: Արտասաման գտնուող նախ-
բաժնիցէն ապրաւորելով կը գտնաւորու-
թէ Քիւրքըղ մէջ սամահադար-թիւնը ու
նակընդ կը գտնարարուի, բայց մի-
նչկէքան զիստն ալ երկրպէս ապրողներ
ներքէ է:

իշխանութիւնը իր նշանը: Մեկուորը
 աղբիւրքաւանէն է. Աստուրոյն է, Գաղսի
 գաղանանքն ինտիքն չափոր չէն ունի
 օրէնքը լազաւն: Դրամ ունին, իշխանութիւն
 ունին: Ի՞նչ ունին, իշխան ազգի հօտը
 թեան վրա է մեծամասնութիւն չափը
 Երբ 1896-ին դեպքերը պատահեցան, Գաղսի
 է ուրիշ թաղաւորէն երկուսուր փախաւ թաղ
 ինչ նախք: որոնք այսօրեկ գողթփախաւ
 թիւնը, ի՞նչ տունէ է վեր եկած է, այլ ի՞նչ
 բնիկ չափորաւանքը, ուրտրեցին, թաղ չա
 տերս ու վրդովեցին: Եւր զախթիւնը
 նախ իրը «Իրա» չափորաւանքն, որոնք չա
 պիտի մկնէին, թաղ տնայեղեկը չէին չա
 փախու: Իր անքն էր: Կէտ չէր:

Բայց նորից հանդերս ուղեկցի էրը հայ մարդը միմյանց հանդարտ ամեն զգործի և առաքելի առաջնի ոչ ոք զգայալարած. ամեն մարդ տեսնի եղ և ալ և ինն ու եղ զգործեկանը էլ մնացին. ամենքը մեկ կանգնալ ինն չկողեր, որոնք եղիպատու հայր եկեղեցիներուն վրա տեսակ ըռ առաքելու իշխանությունն առաջած էին, չուղեկցի ը հանդարտի կհանդի վարդիվերն եկուորականն ձնուր առնել, մամանալ՝ եկեղեցիպատուին տառուածքներու մատակարարութիւնը (Ամեն շնորհ ի գործ իրենց և կը զրուէ յոյժ Կաթողիկոսի ի յայտ ըլ իշխանայականութիւնը Բայց Գաթողիկոսարանին Սահմանադրութեան զգործադրութիւնը Ազիտանալորդոյ մէջ ալ յօժ Կաթողիկոսի կը վառեմը, տասի՝ մարտաւոյն օրերին զմէ և հետեւեցող օտարին միմյանու իմիւրը:

39	p.	ghp.				shpr
37	p.	mnn.				k'w
36	p.	mnn.	5 d. 35 p.	ghp.	10 d. 40 p.	shpr
35	p.	mnn.	6 d. 33 p.	ghp.	11 d. 38 p.	k'w
42	p.	qbtz.	6 d. 19 p.	mnn.	3 d. 53 p.	wbpk'
					11 d. 36 p.	q'tbzg
					3 d. 51 p.	xhd
					7 d. 06 p.	hpkn
					4 d. 49 p.	ykw
					3 d. 23 p.	Bwpk'
					4 d. 23 p.	wdkn
					2 d. 47 p.	Bpk'
					6 d. 50 p.	shmn
					8 d. 48 p.	B'km